

TIEA306 Itsearviointi ja jälkiselvitys

Jere Pakkanen

August 19, 2019

Contents

1 Itsearviointi ja jälkiselvitys

1.1 Tiivistelmä ohjelmointityöstä

Ohjelmointityö kurssille TIEA306 tehty [kerho-ohjelma](#) toteutus käyttäen haskell:ia

1.2 Tehtävän kuvaus, tausta ja tavoitteet

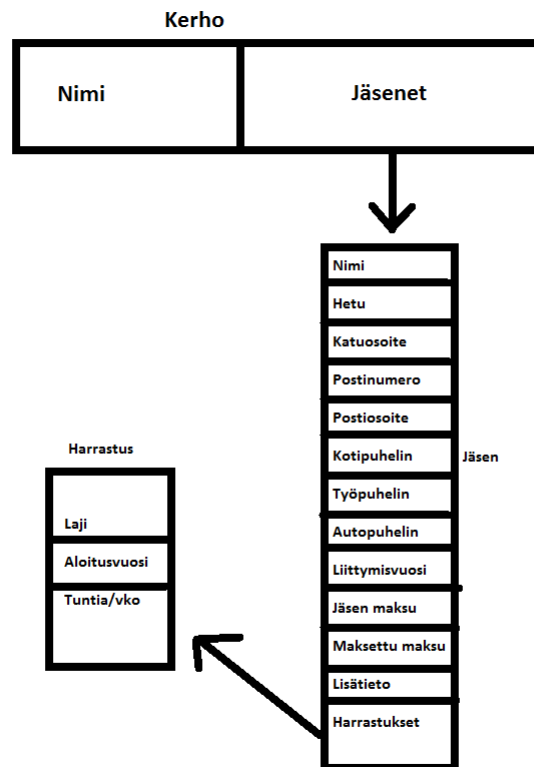
Tehtävänä oli luoda kopio vesan tekemästäkerho-ohjelmasta käyttäen kielenä haskell:ia. Valitsin aiheen, koska mielestäni haskell on mielenkiintoinen kieli ja halusin selvittää miten osaisin toteuttaa sillä ihan omin neuvoin interaktiivisen ohjelman. Tavoitteeni oli saada aikaiseksi ohjelma, joka täyttäisi vesan vastaavan ohjelman perusominaisuudet

1.3 Käytännön toteutus

Ohjelman lähdekoodi muodostuu 4 komponentista: fltkhs-kerho.hs (eli main), joka kutsuu fluid tiedostossa määriteltyä käyttöliittymää. Fluid tiedosto Kayttoliittyma.fl joka määrittelee käyttöliittymän ulkonäön (tämän tiedoston editoinnista/tarkastelusta lisää myöhemmin). Callbacks.hs joka sisältää

kaikki eventtien eli callbackkien kutsumat toiminnot, sekä pitää yllä tietorakennetta, jota se muokkaa käyttöliittymästä saatujen inputtien mukaan, sekä hoitaa tiedostoihin tallentamisen ja tiedostojen avaamisen, eli lyhyesti, hoitaa reagoinnin ohjelman käyttäjän toimintaan. Ja lopuksi Tietorakenteet.hs, joka määrittelee tietorakenteet ja sisältää tietorakenteiden muokkaamiseen ja tarkistamiseen käytettäviä funktioita. Kaikki neljä tiedostoa ovat minun itseni kirjoittamia, mutta Callback.hs sisältää harrastusten infotaulukon, joka on otettu fltkhs tekijän demosta pienin muokkauksin (kyseinen on selkeästi eroteltu ja merkitty lähdekoodiin, sekä julkaistu MITlisenssin alla, joka käytännössä antaa minulle vapaat kädet sen käyttöön).

Figure 1: Kuva ohjelman tietorakenteesta

1.4 Oman työn arviointi

Ihan alkuperäinen suunnitelmani olisi ollut että olisin saanut tehtyä hieman nätimmän ja paremman ohjelman (jouduin karsimaan alkuperäisestä ohjel-

masta löytyvän tulostamisen ja harrastusten muokkaamisen. Myös harrastustaulukon päivittyminen heti harrastuksen poiston/lisäämisen jälkeen jäi uupumaan. Tietorakenne kyllä päivittyy heti, mutta jäsen joudutaan valitsemaan uudestaan tai poistamaan/lisäämään toinen harrastus, jotta itse lista päivittyisi, syytä sille miksei redraw komento toimi en tosin tiedä) Myös Jäsenten harrastuksia listaavan taulukon sort ei toimi kunnolla muussa kun lajin kohdassa. Aloituvuoden ja h/vko kohtien osalla numeroita verrataan myös teksteinä, joten esimerkiksi 11 tulee ennen 9, vaikka järjestys olisi nou-seva. Myös ulkonäöllisesti ohjelma ei ole mitään silmäkarkkia, mutta jos fltkhs perustuu n. 20 vuotta vanhaan fltk, en tiedä voinko parempaan odot-taakaan.

Eniten vaikeuksia tuotti lähdemateriaalin puute. FLTKHS dokumentointi on ainakin minusta hieman nihkeää. Funktioista annetaan vaan nimet ja syötteiden tyyppi, eikä mitään esimerkkiä tai selitystä miten ne toimivat. Joissain tapauksissa tämä riittää, mutta itse huomasin että jouduin kokeilemaan tekikö funktio sitä mitä oletin sen nimen perusteella tekevän. Mielestäni tämä ei ole hyvää ajankäyttöä. Myös haskellin tyyppisysteemi tuotti välillä ongelmia, mutta suurimmasta osasta ajasta se oli tielläni ihan syystä, ja myönnän että kyseinen auttaa karsimaan virheitä huomattavasti. Suurin ongelma tyyppien kanssa on erityisesti String ja Text tyyppien kanssa. Puo-let kääntämisessä saamista virheilmoituksista tulivat näistä, ja pyrin vielä pysymään vain Text:issä, koska käyttöliittymä tuki sitä. Hyvänä esimerkkinä tästä on se että TEXT paketin tiedostosta luku tahtoo tiedoston sijainnin String:inä eikä tekstinä, enkä voi vain käsittää miksi. Yksi tyyppi teksteille on tarpeeksi. Odotin että fltkhs tulisi olemaan suurin ongelmienlähde, mutta yllätykseni paketti itsessään on aivan mainio väline, jahka alkukankeudesta päästiin eroon.

Olen etsinyt ohjelmastani tapoja joilla sen saisi kaatumaan toistettavasti ja olen pyrkinyt paikkaamaan niitä. Ainoat kaatumiset joista tiedän, johtuvat siitä jos kerhojen tallennustiedostoja käydään manuaalisesti muuttamassa ja yritetään sen jälkeen ladata niitä. Voi olla että harrastuksien poistoon on jäänyt vieläkin jokin kaatumisen aiheuttava bugi, mutta mielestäni kyseiset olen jo metsästänyt läpi, tosin en ole varma, koska taulukkojen toiminta on minulle vieläkin osin mysteeri.

Työkalut eivät nyt mitenkään erityisesti haitanneet tai auttaneet minua työssä, paitsi fluid. Ajattelin aluksi että GUI designer ohjelma olisi todella kätevä työtä tehdessä, mutta se aika mitä säästin komponenttien asettelussa, jouduin käyttämään moninkertaisesti saadakseni fluidissa laitettut komponen-

tit toimimaan halutusti. Ja koska Käyttöliittymä.fl määrittelee käyttöliittymän, jouduin ahtamaan pienen osan koodista .fl tiedostoon, joka tarkoittaa että kyseisen koodin lukemiseen ja muokkaamiseen joudutaan käyttämään fluidin omaa käyttöliittymää, joka ei ole ihan optimaalinen.

Aikataulu oli ISOIN akilleenkantapäni ylivoimaisesti. Pyysin aihetta joulukuussa, enkä ollut käytännössä saanut mitään aikaiseksi vielä huhtikuussa, ja huhti-toukokuu väli oli myös hyvin hiljaista työn teon osalta. Kesäkuussa sain hyvin tuulta työni purjeisiin, mutta silloinkin kun jäin pahaan paikkaan työni edistyminen tyssäsi taas. Vasta heinäkuussa sain todella työtä edistettyä, ja sen jälkeen työtahtini onkin mielestäni ollut ihan hyvää, aloitukseni oli vaan suoraan sanottuna aivan kamala. Olen koko yliopistoaajan ollut todella huono tekemään asioita ajallaan ja jätänkin ne yleensä viime tinkaan. Pitäisi petrata paljon tältä osastolta ja vaan yrittää pakottaa itseni tekemään asioita, kun saan edes vähän edistyttyä niin jatkaminen on helppoa. Verrattuna kursseilla opetettuun ja kirjallisuuteen mielestäni työn käytännössä tekeminen (ainakin näin sooloprojektina) on huomattavasti hektisempää mitä on annettu odottaa.

Kursseilla on mielestäni annettu ohjelmoinnista sellainen kuva että sinulla on suunnitelma jonka mukaan teet ja ohjelma rakentuu pikkuhiljaa pala palaltaan kokoon. Omassa työskentelyssäni huomasin että olen koodannut itseni umpikujaan ja jouduin purkamaan aiempia rakennelmia ja tekemään tilalle uusia, tai yrittää saada vanhat viritelmät toimimaan jollain uudella tavalla, joka silloin tällöin johti siihen että jouduin myöhemmin tekemään vielä ihmeellisempiä viritelmiä, jotta saisin työni toimimaan.

1.5 Työssä käytetyt lähteet

Työn lähteinä on käytetty [ftkhs](#) ja [ftk](#) dokumentointia, sekä otettu mallia ja apinoitu ftkhs:lle [tehdyistä demoista](#). Materiaalia on netissä yllättävän vähän dokumentointien lisäksi, joka olikin mielestäni haastavin tekijä koko työn teossa.

1.6 Ylläpitäjän tarvitsemat tiedot

Kääntäminen

Askel-askeleelta kääntämisohjeet löytyvät readme:stä. Ohjelman kääntämiseen

tarvitaan [stack](#). Stackin asentamisen jälkeen käyttäjän tarvitsee onnistua kääntämään [fltkhs-hello-world demo](#) (ohjeet löytyvät linkistä). Olen henkilökohtaisesti onnistunut kääntämään ohjelman Windows 7/10 muutamalla eri koneella, ja paketin tekijän mukaan kääntäminen pitäisi olla helpompaa muilla tuetuilla alustoilla, koska toisin kuin Windowsin tapauksessa, käyttäjän ei erikseen tarvitse asentaa esim. autotool tai tar paketteja. Windows käyttäjien tarvitsee kuitenkin ladata kyseiset paketit stackin mukana tulevilla msys2 shellillä, jonka jälkeen käyttäjät voivat vasta kääntää ohjelman (ohjeet tähän löydät fltkhs hello-world linkistä).

Huomioitavaa: jotkut antivirukset (kuten avast) merkkavat jonkun msys2:lla ladattavista paketeista karanteeniin. Tämän tapahduttua stack ei voi enää kääntää ohjelmaa, ja ainoa korjaustapa jonka olen todennut toimivaksi on poistaa stack kokonaan, laittaa antivirus pois päältä ja kokeilemalla koko touhua alusta pakettien lataus mukaanlukien. Omassa tapauksessani msys2 kansio jäi kummittlemaan stackin poiston jälkeenkin asennuskohteeseen, eikä suostunut deletoitumaan ennen kun käynnistin koneen uudelleen. Onnistuin myös toistamaan kyseisen kaverini koneella, joten suosittelen ainakin avastin kohdalla laittamaan kyseisen pois päältä kääntämisen ajaksi, jos aiot kääntää tätä ohjelmaa. Suosittelen myös suht varmaa nettiyhteyttä, koska pätkivä netti on toinen asia jonka on onnistunut itsellä pilaamaan stackin toimimisen.

Jos olet onnistunut kääntämään fltkhs-hello-world ohjelman, pitäisi kerhoohjelman kääntäminen onnistua myös komentorivillä yksinkertaisesti menemällä kohdekansioon ja kääntämällä lähdekoodi ohjelmaksi komennolla `stack install -flag fltkhs:bundled`. Ensimmäisellä kääntökerralla ohjelma tekee paljon asioita .stack-work kansioon, johon ohjelma asennetaan. Kun tämän lisää stackin hitaisii latauksiin ensimmäinen kääntäminen tulee kestämään useita minuutteja (9 min kun kerran jaksoin mitata), joten maltti on valttia. Tulevat kääntökerrat tosin ovat huomattavasti nopeampia (n. 20 sekunttia). Lopuksi ohjelman voi käynnistää komennolla `stack exec fltkhs-fluid-kerho` (ohjelman .exe tiedoston käynnistäminen suoraan ei toimi, koska oletuksena vaadittavat linkitetty tiedostot eivät löydy kansioista johon ohjelma on käännetty, jos haluat jakaa ohjelmaa ilman lähdekoodia, fltkhs linkissä on siihenkin ohjeet) Src kansioista löytyvää .fl tiedostoa, joka kääntämisen yhteydessä käännetään haskeelliksi fltkhs avulla, pääsee tutkimaan fltk mukana tulevilla gui editorilla, fluidilla. Fltk paketin kääntäminen onnistuu esim. visual studiolla.

Tiedettyjä oikkuja

Välillä käynnistäessä ohjelma antaa virheilmoituksen `freeHaskellFunctionPtr: not for me, guv!` ja kaatuu. Syytä tähän en tiedä, mutta ohjelman uudelleenkäynnistäminen toimii. Kääntäjä ei huomaa `fluid (.fl)` tiedostoon tehtyjä muokkauksia automaattisesti, joten jos muutat jotain siellä joudut myös muuttamaan jotain toista tiedostoa, jotta kääntäjä suostuu kääntämään ohjelman uudestaan.

Ohjelman käyttäminen

Ohjelman menubaarista löytyy ”Apua” painike, joka antaa tiiviin infopakettin siitä minkälaisia syötteitä tietyt kentät hyväksyvät tallentamaan, jos kyseisellä syötteellä on olemassa jonkinlainen tarkistus olemassa. Paketin mukana tulee myös ”malli” kerho, jonka käyttäjä voi ladata kirjoittamalla ”Avaa” menupalkista tulevaan ikkunaan ”malli” ja painamalla nappia. Malli kerho antaa esimerkkejä siitä, minkälaisia syötteitä mitkäkin kentät vaativat, niin hyvässä kuin pahassa.

1.7 Mahdollinen jatkokehitys

Jos joku tahtoo jatkaa kyseistä projektia, seuraava luonnollinen vaihe olisi tietenkin korjata pari ohjelmasta löytyvää vikaa ja implementoida alkuperäisestä kerho-ohjelmasta löytyvät, mutta tästä puuttuvat toiminnot työhön. Myös `ftkhs` themeihin tutustumalla, voi käyttöliittymästä saada vähän parempaa silmäkarkkia, mutta mielestäni kirjoitushetkellä kyseisiä ei olla vielä kauheasti implementoitu paketin tekijän osalta

1.8 Yhteenveto

Tekemällä oppii parhaiten, vaikka se vaatiikin myös eniten työtä. Mielestäni tällaisilla tekemiseen painoitetuilla kursseilla oppii paljon paremmin, vaikka ne ovatkin myös huomattavasti luentokursseja työläämpiä tehdä. Ja verrattuna aiempiin isompiin ohjelmointiprojekteihin tämä tuli tehtyä yksin, joka vielä edistää oppimista lisää. Loppuenlopuksi olen ihan tyytyväinen aikaansaamaani työhön, ja vaikka aloittaminen tuntui hyvin kankealta, loppua kohden työn tekeminen alkoikin parhaimmillaan olla ihan mukavaa.